

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Godtgørelse for skader som følge af offentlighedens adgang til naturen

Vejledning

2015

Titel:

Godtgørelse for skader som følge af
offentlighedens adgang til naturen

Redaktion:

Naturstyrelsen

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2015

ISBN nr.

978-87-7091-960-9

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

1. Indledning	4
2. Formål og afgrænsning.....	5
3. Skader.....	6
3.1 Godtgørelse kan ydes for følgende skader:	6
3.2 Godtgørelse kan ikke ydes for følgende skader:	7
4. Adressat for godtgørelse	9
5. Skadesanmeldelse og tidsfrister	11

1. Indledning

Naturbeskyttelsesloven giver offentligheden adgang til at færdes i naturen, også på private arealer. Loven forhindrer således i langt de fleste tilfælde, at ejeren kan forbyde offentligheden adgang. Selvom erfaringerne viser, at det almindelige publikum sjældent forvolder skader, når de færdes i naturen, opstår der alligevel tilfælde, hvor den offentlige adgang medfører tab for ejeren. For at imødegå dette har Naturstyrelsen udarbejdet bekendtgørelse nr. 123 af 26. januar 2015 om godtgørelse for skader som følge af offentlighedens adgang til naturen.

Bekendtgørelsen erstatter aftale af 1. januar 1994 mellem Miljøministeriet, Dansk Skovforening og Landbrug & Fødevarer (tidligere Dansk Erhvervsjordbrug, Dansk Familielandbrug og De danske Landboforeninger) om en godtgørelsesordning for brand-, tyveri- og hærværksskader forårsaget af publikum.

Miljøministeriet, Naturstyrelsen, er afgørelsesmyndighed ved anmeldelse af skader indsendt i medfør af bekendtgørelsen. Naturstyrelsens afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Naturstyrelsen vil fortsat være i løbende dialog med de relevante organisationer, herunder de tidligere aftaleparter.

2. Formål og afgrænsning

Bekendtgørelse om godtgørelse for skader som følge af offentlighedens adgang til naturen fastsætter en godtgørelsesordning for visse dokumenterede tab ved brand-, tyveri- og hærværksskader jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 1, herunder formuetab og visse former for driftstab.

Der kan i medfør af bekendtgørelsens § 8, stk. 1 ikke ydes godtgørelse, hvis skaden er dækket af en tegnet forsikring.

Ved opgørelsen af formuetab anvendes almindelige erstatningsretlige principper, således at der i princippet ydes fuld godtgørelse for det lidte tab. Det betyder bl.a., at der i den ydede godtgørelse kan ske fradrag i nyanskaffelsesværdien for brugte genstande.

Godtgørelse kan i medfør af bekendtgørelsens § 2 ydes for skader på de i stk. 1 oplistede arealer. Der ydes alene godtgørelse for skader på private arealer og på private genstande.

Ved private arealer forstås i bekendtgørelsen arealer, som ikke tilhører staten, regioner, kommuner og folkekirken. Arealer ejet af offentlige stiftelser er således omfattet af ordningen.

Der ydes i medfør af bekendtgørelsens § 2, stk. 2 godtgørelse for skader på arealerne oplistet i stk. 1 som følge af aktiviteter, der forudsætter ejers tilladelse. F.eks følger det af adgangsbekendtgørelsens § 25, stk. 2 (bkg. nr. 1317 af 21. december 2011 om offentlighedens adgang til at færdes og opholde sig i naturen), at en arealejer, i det omfang det ikke strider mod andre bestemmelser, kan give tilladelse til andet og mere, end der følger af reglerne i naturbeskyttelseslovens kapitel 4 og adgangsbekendtgørelsen.

En aktivitet kan bl.a. være orienteringsløb og spejderaktiviteter. Afgørende for godtgørelse er, at den grundlæggende færden er en følge af offentlighedens adgang til naturen.

Der ydes ikke godtgørelse for skader i forbindelse med færdsel udøvet af enkeltpersoner eller medlemmer af foreninger, der færdes på arealerne som led i en jagt.

3. Skader

For at en skade er omfattet af bekendtgørelsen, skal de skadegørende handlinger have sammenhæng med offentlighedens adgang til naturen. Skader som følge af aktiviteter, der forudsætter ejers tilladelse, er også omfattet.

Der ydes af samme årsag ikke godtgørelse for skader som følge af kørsel med motorkøretøjer eller som følge af ridning, hvis skaden har direkte sammenhæng med kørslen eller ridningen.

Der ydes heller ikke godtgørelse for tyverier, der forudsætter motorkøretøj. Endvidere ydes der ikke godtgørelse for tyverier, der forudsætter værktøj, der medbringes netop for at gennemføre tyveriet.

Der ydes dog godtgørelse for oprydning efter skader i form af større, samlede affaldsflæsninger, der forudsætter brug af motorkøretøj, medmindre aflæsningen er foretaget umiddelbart op til offentlig vej. Dette fremgår af bekendtgørelsens § 5, nr. 3. Der ydes også godtgørelse for tyveri med værktøj, hvis det anvendte værktøj antages at være standardværktøj i en bil.

I det følgende omtales de skader, der kan ydes godtgørelse for i medfør af bekendtgørelsen, henholdsvis de skader, der ikke kan ydes godtgørelse for.

3.1 Godtgørelse kan ydes for følgende skader:

Der ydes i medfør af bekendtgørelsens § 3 godtgørelse for en række yderligere skader, uanset bestemmelsen i § 2. Af § 3 nr. 1 følger således bl.a., at der kan ydes godtgørelse for skader i forbindelse med ulovlig færdsel omkring beboelsesbygninger og på/i og omkring driftsbygninger, der ligger i tilknytning til beboelsesbygninger, hvis det antages, at skaden eller "inspirationen" til handlingen har direkte sammenhæng med den lovfæstede adgangsret.

Endvidere ydes der i medfør af bekendtgørelsens § 3, nr. 2 godtgørelse for skader forvoldt i forbindelse med ulovlig færdsel på et midlertidigt lukket areal - f.eks. arealer, der er afspærret på grund af brandfare.

Bekendtgørelsens § 4 oplister visse af de tab som følge af brand-, tyveri og hærværksskader, der kan ydes godtgørelse for. Således ydes der i medfør af bestemmelsens nr. 2 godtgørelse for skader på visse genstande inden for de i § 2 omfattede arealer, som anvendes ved eller har forbindelse med arealets driftsmæssige anvendelse, samt skader på besætninger. Her tænkes navnlig på arealets jordbrugsmæssige, herunder jagtmæssige, anvendelse, fx jagthytter. Med besætninger menes et landbrugs bestand af husdyr, f.eks. kreaturer.

Bekendtgørelsens § 5 oplister en række yderligere udgifter, der kan ydes godtgørelse for. Således ydes der i medfør af bestemmelsens nr. 1 godtgørelse for dokumenterede udgifter til afværge- og afhjælpningsforanstaltninger, herunder leje af erstatningsmateriel, når sådanne foranstaltninger er påkrævede for at forhindre afledte tab for skader på afgrøder, besætninger mv. Et eksempel er de dokumenterede udgifter til leje af anden maskine, når den "normale" maskine er brudt sammen umiddelbart forud for høsten af ærter til konsum, hvor en udsættelse af høsten vil medføre indtægtstab.

Der ydes endvidere i medfør af bekendtgørelsens § 5, nr. 2 godtgørelse for dokumenterede udgifter til genopretning som følge af skader på publikumsfaciliteter og – attraktioner. Her tænkes på borde, bænke, broer, observationstårne og lignende publikumsfaciliteter, samt skader på bevaringsværdige mindsten, statuer, lysthuse og pavilloner og lignende publikumsattraktioner.

Ret til godtgørelse for genopretningsudgifter forudsætter dog, at det efter en konkret vurdering anses for at være af betydning for offentligheden, at den pågældende skade udbedres.

I medfør af bestemmelsens nr. 3 ydes der godtgørelse for udgifter til oprydning efter skader i form af større, samlede affaldsaflæsninger, medmindre aflæsningen er foretaget umiddelbart op til offentlig vej. Der ydes også godtgørelse for udgifter til oprydning efter skader i form af affaldsaflæsninger, der forudsætter brug af motorkøretøj.

I medfør af bekendtgørelsens § 7, stk. 1 kan der ikke ydes godtgørelse for skader, der medfører tab på 1.000 kr. eller derunder.

Bestemmelsens stk. 3 giver dog mulighed for, at godtgørelse for tab i forbindelse med affaldsaflæsninger, hvor tabene enkeltvis udgør under 1000 kr., udbetales samlet. Det er en forudsætning for udbetaling af denne godtgørelse, at anmelderen er blevet bekendt med skaderne indenfor en periode på maksimalt ét år. Hvis anmelderen f.eks. er blevet bekendt med den første skade den 1. maj, skal den sidste skade være blevet anmelderen bekendt senest den 30. april det efterfølgende år.

Det skal anføres på anmeldelsen, at der er tale om en akkumuleret anmeldelse. Det er tillige en forudsætning, at det kan dokumenteres, at hver enkelt skade er anmeldt til politiet inden for 8 dages fristen, og at de øvrige bilag for hver enkelt skade medsendes/uploads. En akkumuleret anmeldelse realitetsbehandles først, når ansøger har anmodet om at få behandlet de akkumulerede anmeldelser, og når det akkumulerede erstatningsbeløb overstiger 1000 kr. En anmodning skal være indgivet til Naturstyrelsen senest fire uger efter, at anmelderen er blevet bekendt med den sidst akkumulerede skade. Anmeldelsesfristen på fire uger gælder således for hver akkumuleret skade. En akkumuleret anmeldelse bortfalder efter et år.

3.2 Godtgørelse kan ikke ydes for følgende skader:

Bekendtgørelsens § 4 oplister visse af de tab som følge af brand-, tyveri og hærværksskader, der kan ydes godtgørelse for. Uanset bestemmelsen kan der ikke ydes godtgørelse for skader på beboelseshuse med tilhørende udhuse, bygninger der tjener fritidsformål, f.eks. sommerhuse, samt bygninger og anlæg, der tjener andre erhvervsmaessige formål end jordbrugsdrift, f.eks. dambrug og savværker, der har karakter af selvstændig virksomhed.

Bekendtgørelsens § 6 oplister visse af de tab som følge af brand-, tyveri og hærværksskader, der ikke kan ydes godtgørelse for. Der ydes således i medfør af bestemmelsens nr. 4 som udgangspunkt ikke godtgørelse for tab som følge af formindskede jagtlejeindtægter. I særlige tilfælde vil der dog ved større brande, der medfører åbenbart forringede vilkår for vildtet, kunne blive tale om en skønsmæssigt fastsat godtgørelse for tab af jagtleje.

Bekendtgørelsens § 7 vedrører tab for skader, der udgør lave beløb. De angivne beløb er ekskl. moms.

I medfør af bestemmelsens stk. 2 gælder der en selvrisiko på 1.000 kr. for omfattede skader, der medfører tab omkring beboelsesbygninger og i eller omkring driftsbygninger, der ligger i tilknytning til beboelsesbygninger. Der er ingen fast definition på, hvornår en skade antages at være

indtruffet omkring en beboelses- eller driftsbygning. Det vurderes skønsmæssigt ud fra anmeldelsen, herunder kortbilaget.

Om skader indtruffet omkring en beboelses- eller driftsbygning, se tillige bekendtgørelsens § 3, nr. 1 og denne vejlednings afsnit herom.

Der kan i medfør af bekendtgørelsens § 8, stk. 1 ikke ydes godtgørelse, hvis skaden er dækket af en tegnet forsikring.

Hvis forsikring ikke er tegnet, ydes der ikke godtgørelse for en sædvanlig selvrisko for omfattede skader, der medfører tab indenfor et område, hvor det er sædvanligt at tegne forsikring med selvrisko. Naturstyrelsen indhenter en vurdering af, hvad der er en sædvanlig selvrisko for den pågældende skadestype.

Det er bl.a. sædvanligt at tegne forsikring for skader på driftsbygninger.

4. Adressat for godtgørelse

Bekendtgørelsens § 9 oplister den personrække, som kan være berettigede til godtgørelse i medfør af bekendtgørelsen. I medfør af bestemmelsens nr. 4 kan bl.a. lejerens af det areal, hvorpå skaden er sket, hvis udlejningen sker som en normal del af driften, være berettiget til godtgørelse. Personer der har lejet arealerne (evt. vederlagsfrit) til opstilling af bistader, til græsning el. lign. er kun omfattet af ordningen, såfremt det kan godtgøres, at udlejningen er et led i den normale jordbrugsdrift, og at lejerens tab er af en sådan karakter, at der kan tales om et indirekte økonomisk tab for ejeren.

I medfør af bekendtgørelsens § 9, nr. 5 kan andre, der udfører opgaver som led i den normale drift af arealerne oplyst i § 2 for de berettigede, være berettigede til godtgørelse. Det kan fx være skoventreprenører, maskinstationer og andre, der udfører driftsmæssige opgaver for ejeren/forpagteren, såfremt det kan godtgøres, at opgaven er et led i den normale jordbrugsdrift, og at tabet for personen, der udfører opgaven, er af en sådan karakter, at der kan tales om et indirekte økonomisk tab for ejeren.

Selv-skovene er ikke omfattet.

Det er til enhver tid en forudsætning for udbetaling af godtgørelse, at den godtgørelsesberettigede har truffet de efter forholdene rimelige forholdsregler med henblik på at undgå eller begrænse skadens opståen og omfang, hvilket fremgår af bekendtgørelsens § 10.

Bestemmelsen medfører således, at godtgørelse kan nedsættes eller bortfalde, hvis den godtgørelsesberettigede har handlet uforsvarligt eller udvist uforsvarlig passivitet. Det kan fx være tilfældet, hvis der er truffet aftaler om udvidet adgangsret af en sådan karakter, at der sker en væsentlig forøgelse af skadesrisikoen.

Hvilke forholdsregler der kan kræves i den enkelte situation, beror på en konkret vurdering. I det følgende oplyses en række eksempler på rimelige forholdsregler:

- **Maskiner og større redskaber** bør ved arbejdstids ophør opbevares i tilknytning til beboelse, hvis de opbevares under åben himmel.
- Hvis placering langt væk fra bolig er uundgåelig, skal de jævnlige være under opsyn.
- De bør ikke placeres synligt fra offentlig vej, hvis der er forsvarlige alternative placeringer inden for kortere afstand.
- Tændingsnøgler bør fjernes, og maskinen/redskabet aflåses om muligt, hvis maskinen/redskabet forlades, medmindre brandmyndighederne anbefaler andet
- **Mindre redskaber** bør opbevares i aflåst rum. Hvor dette ikke er muligt, bør genstandene så vidt muligt fastlåses til skur, træ e. lign. ved hjælp af kædelås.
- **Redskabshuse og skurvogne** aflåses, hvis de er uden for "synsvidde".
- De placeres ikke synligt fra offentlig vej, hvis der er alternative og naturlige placeringer inden for kortere afstand.
- Hvis skurvogne i længere tid er ubenyttede, bør særligt værdifulde redskaber (fx motorsave) fjernes.

- **Låger til bevoksninger** (f.eks. juletræs- og pyntegrøntbevoksninger) bør, hvis de er placeret op til intensivt benyttet adgangsvej, aflåses ved arbejdstids ophør, alternativt kan etableres selvlukkende låger.
- **Hegn, led mv.** i indhegninger og folde mv. bør jævnligt tilses.

5. Skadeanmeldelsen og tidsfrister

Bekendtgørelsens §§ 11-13 vedrører selve skadesanmeldelsen, herunder de tidsfrister, der skal overholdes, for at en anmeldelse kan blive realitetsbehandlet. Skadesanmeldelse indgives via det elektroniske ansøgningsskema på virk.dk, senest fire uger efter, at anmelderen er blevet bekendt med skaden. Alternativt vil der i en overgangsperiode kunne indgives anmeldelse ved udfyldelse af et pdf-skema, der findes på Naturstyrelsens hjemmeside, www.nst.dk. Det udfyldte pdf-skema kan indsendes som almindelig post eller pr. e-mail til Naturstyrelsen.

Det er et krav for udbetaling af godtgørelse, at følgende bilag medsendes ved anmeldelsen:

- Kopi af politirapport eller af anmeldelseskvittering (8 dages frist, se nedenfor).
- Foreløbig opgørelse over udgifter (dokumentation for udgifterne skal eftersendes).
- Kort over området med markering af, hvor skaden er sket
- Fotodokumentation af skade
- Evt. underskrevet fuldmagt

Der er mulighed for at indgive skadesanmeldelsen ved fuldmagt. Det forudsætter dog, at den underskrevne fuldmagt uploades via upload-funktionen på virk.dk sammen med de øvrige bilag eller, hvis der ansøges via pdf-skemaet, at den underskrevne fuldmagt vedlægges pdf-skemaet sammen med de øvrige bilag.

I medfør af bekendtgørelsens § 11, stk. 3, må retablering af en indtruffen skade påbegyndes, når skadesanmeldelse med alle påkrævede bilag er indgivet til Miljøministeriet, Naturstyrelsen, og Naturstyrelsen har kvitteret for, at den medsendte fotodokumentation vurderes at være tilstrækkelig for at afgøre sagen. Der kan imidlertid opstå situationer, hvor en undladelse af at retablere skaden vil forværre skaden. I disse situationer kan der ske retablering, før Naturstyrelsen har kvitteret for anmeldelse af skaden.

I medfør af bekendtgørelsens § 12, stk. 1, skal en skade være anmeldt til politiet senest 8 dage efter, at anmelderen er blevet bekendt med skaden. Stk. 2 vedrører imidlertid skader forvoldt af kreaturer m.v. I disse situationer gælder de i mark- og vejfredningslovens § 18 fastsatte regler. Vælger skadelidte at fravige § 18, skal kreaturets ejer, for at være berettiget til godtgørelse, anmelde skaden til politiet senest 8 dage efter, at skadelidte har gjort ham bekendt med skaden. Dette kan fx være tilfældet, hvis skadelidte i stedet aftaler godtgørelsens størrelse med kreaturets ejer, eller hvis skadelidte anmelder skaden til et forsikringssselskab og ikke til de i medfør af mark- og vejfredningsloven beskikkede vurderingsmænd.

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

www.nst.dk